

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ — ІНФОРМАЦІЙНА ПЛАТФОРМА УПРАВЛІНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

© 2015 НАЗАРЕНКО І. М., НАЗАРЕНКО О. В.

УДК [657.22+657.37]:65.014.1

Назаренко І. М., Назаренко О. В. Бухгалтерський облік і звітність – інформаційна платформа управлінського процесу

У статті доведено, що важливу позицію в управлінні суб'єкта господарювання займає інформаційне забезпечення. Виділено два рівні сучасного інформаційного управлінського середовища (зовнішній, внутрішній), а також деталізовано їх у розрізі юридичної, бухгалтерської (економічної), технологічної та інших складових. Доведено, що важливим інформаційним джерелом прийняття управлінських рішень є дані бухгалтерського обліку (у т. ч. звітності). Виокремлено ключові якісні характеристики бухгалтерської інформації. На основі аналізу літературних джерел узагальнено проблемні питання бухгалтерського обліку, фінансової звітності, які можуть здійснити негативний вплив у процесі управління. Акцентовано увагу на необхідності максимізації посилювальних якісних характеристик відносно облікової інформації. Встановлено, що для сучасного інформаційного забезпечення процесу управління характерною особливістю є існування певної ентропії. Досліджено ентропію з позиції бухгалтерського обліку (види, причини виникнення та способи запобігання). Обґрунтовано необхідність вдосконалення інформаційної інфраструктури з метою прийняття ефективних управлінських рішень, підвищення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання.

Ключові слова: бухгалтерський облік, інформація, ентропія, фінансова звітність, якісні характеристики.

Рис.: 2. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 31.

Назаренко Інна Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економічного контролю та аудиту, Сумський національний аграрний університет (вул. Г. Кондратьєва, 160, Суми, 40021, Україна)

E-mail: innan 778@ukr. net

Назаренко Олександр Володимирович – кандидат економічних наук, доцент кафедри економічного контролю та аудиту, Сумський національний аграрний університет (вул. Г. Кондратьєва, 160, Суми, 40021, Україна)

E-mail: alexnazarenko@meta.ua

УДК [657.22+657.37]:65.014.1

Назаренко И. М., Назаренко А. В. Бухгалтерский учет и отчетность – информационная платформа управленческого процесса

В статье доказано, что важную позицию в управлении субъекта хозяйствования занимает информационное обеспечение. Выделены два уровня современной информационной управленческой среды (внешний, внутренний), которые детализированы в разрезе юридической, бухгалтерской (экономической), технологической и других составляющих. Доказано, что важным информационным источником принятия управленческих решений являются данные бухгалтерского учета (в т. ч. отчетности). Выделены ключевые качественные характеристики бухгалтерской информации. На основе анализа литературных источников обобщены проблемные вопросы бухгалтерского учета, финансовой отчетности, которые могут оказывать негативное влияние в процессе управления. Акцентировано внимание на необходимости максимизации усиливающих качественных характеристик в отношении учетной информации. Установлено, что для современного информационного обеспечения процесса управления характерной особенностью является существование определенной энтропии. Исследована энтропия с позиции бухгалтерского учета (виды, причины возникновения и способы предотвращения). Обоснована необходимость совершенствования информационной инфраструктуры с целью принятия эффективных управленческих решений, повышения конкурентоспособности и инвестиционной привлекательности субъекта хозяйствования.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, информация, энтропия, финансовая отчетность, качественные характеристики.

Рис.: 2. **Табл.:** 2. **Библ.:** 31.

Назаренко Инна Николаевна – кандидат экономических наук, доцент кафедры экономического контроля и аудита, Сумской национальной аграрный университет (ул. Г. Кондратьева, 160, Сумы, 40021, Украина)

E-mail: innan 778@ukr. net

Назаренко Александр Владимирович – кандидат экономических наук, доцент кафедры экономического контроля и аудита, Сумской национальной аграрный университет (ул. Г. Кондратьева, 160, Сумы, 40021, Украина)

E-mail: alexnazarenko@meta.ua

UDC [657.22+657.37]:65.014.1

Nazarenko I. M., Nazarenko A. V. Accounting and Reporting – the Information Platform of Management Process

The article proves that an important position in the management of economic entity belongs to information support. Two levels of the contemporary information management environment have been allocated (external, internal), which are further detailed in the context of legal, accounting (economic), technological and other constituents. It has been proven that an important information source for managerial decision-making are accounting data (including reporting). The key qualitative characteristics of accounting information have been allocated. On the basis of an analysis of the literary sources, the problematic issues of accounting and financial reporting have been generalized, which can render a negative influence in the management process. Special attention is paid to the need to maximize the augmentative qualitative characteristics concerning the accounting information. It has been found that for the contemporary information support of management process presence of a specific entropy is characteristic. The entropy has been researched from the view of accounting (types, causes and ways to prevent). The necessity of improving the information infrastructure with a purpose of effective managerial decision-making, improving the competitiveness and investment attractiveness of economic entity has been substantiated.

Keywords: accounting, information, entropy, financial reporting, qualitative characteristics.

Fig.: 2. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 31.

Nazarenko Inna M. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor of the Department of Economic Control and Audit, Sumy National Agrarian University (vul. Kondratieva, 160, Sumy, 40021, Ukraine)

E-mail: innan 778@ukr. net

Nazarenko Alexandr V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor of the Department of Economic Control and Audit, Sumy National Agrarian University (vul. G. Kondratieva, 160, Sumy, 40021, Ukraine)

E-mail: alexnazarenko@meta.ua

А омінуючу позицію в управлінні суб'єкта господарювання займає інформаційне забезпечення. Без належного інформаційного супроводу неможливо прийняти управлінські рішення, проаналізувати результати діяльності та змодельовати перспективну стратегію розвитку. Відповідно, визначальним фактором прийняття ефективних стратегічно-управлінських рішень є інформаційно-аналітичне забезпечення.

Трансформаційні процеси, які відбуваються в економіці, висувають нові вимоги до системи управління. З метою забезпечення сталого розвитку підприємства керівники (власники), менеджери повинні впроваджувати дієві управлінські інструменти, формувати та використовувати фундаментальну інформаційно-аналітичну платформу для моделювання та практичного впровадження ефективного сценарію функціонування, підвищення конкурентоспроможності, інвестиційної привабливості бізнесу.

Питання формування інформаційного забезпечення управління та виокремлення домінантного інформаційного блоку є досить актуальним для дослідження в сучасних нестабільних економічних умовах.

Вагомий внесок у теорію формування інформаційного забезпечення управління (менеджменту) зробили вчені – управлінці, обліковці, економісти, а саме: І. А. Бланк, Ф. Ф. Бутинець, А. С. Васильєва, І. А. Ігнатенко, О. О. Канцуров, Ю. В. Петленко, М. В. Петровська, М. А. Проданчук, М. С. Пушкар та ін.

Незважаючи на значну кількість наукових праць з досліджуваної тематики, проблема інформаційного забезпечення процесу управління постійно актуалізується.

Метою статті є аналіз інформаційного забезпечення управлінського процесу господарської діяльності.

Інформаційне забезпечення управління – це організація цілеспрямованих масивів інформації й інформаційних потоків, яка включає збирання, зберігання, опрацювання і передавання інформації (у тому числі із використанням комп'ютерних інформаційних систем) з метою аналізу одержаних результатів для підготовки, обґрунтування і прийняття управлінських рішень органами управління [1].

У сучасному інформаційному середовищі управління (менеджменту) можна виокремити два рівні – зо-

внішній та внутрішній, характеристику яких, у розрізі складових, представлено в *табл. 1*.

Ураховуючи сучасні кризові, нестабільні умови, в яких функціонують суб'єкти господарювання, управлінці (менеджери) повинні обов'язково у своїй практичній діяльності використовувати інформацію про фінансовий стан підприємства, результати діяльності, аналізувати показники майнового стану, рентабельності, фінансової стійкості, ліквідності (платоспроможності), ділової активності та детально вивчати інформацію про вартість підприємства, конкурентоспроможність та інвестиційну привабливість. Відповідно, інформаційним джерелом для аналізу є дані бухгалтерського обліку, зокрема показники, узагальнені в формах річної фінансової звітності.

Як зазначає М. А. Проданчук, основне завдання бухгалтерського обліку – надання інформації для реалізації управлінського процесу з метою досягнення визначених підприємством цілей як оперативного, так і стратегічного характеру, які зорієнтовані на максимізацію вартості підприємства та усунення асиметрії облікової інформації [2].

Бухгалтерський облік є важливою складовою інформаційних систем, що відображає факти бізнес-процесів і узагальнює інформацію про результативність діяльності підприємства, яку використовують у своїй діяльності менеджери для прийняття управлінських рішень [3]. Тобто, бухгалтерський облік – найважливіший і необхідний інструмент управління підприємством. Управління – це вміння приймати ефективні рішення, які не можна приймати без достатніх знань про дії учасників господарських процесів. Дані знання називаються інформацією, а основна інформація про будь-які господарські процеси надається бухгалтерським обліком [4].

Відіграючи важливу роль у системі управління господарською діяльністю підприємства, бухгалтерський облік виконує багато різноманітних функцій, головною з яких є інформаційна. Завдання інформаційної функції полягає в задоволенні всіх потреб системи управління в інформації про факти господарської діяльності; відображенні інформації таким чином, щоб на базі кількісних

Таблиця 1

Характеристика складових інформаційного середовища управління підприємством

Складова	Зовнішній рівень	Внутрішній рівень
Юридична	Законодавчо-нормативні документи	Статут, Колективний договір, Наказ про облікову політику, внутрішні накази, посадові інструкції та ін.
Бухгалтерська (економічна)	Інформація, надана контролюючими органами, зовнішніми аудиторами, консалтинговими фірмами, контрагентами	Бухгалтерська звітність (фінансова, статистична, податкова, управлінська), первинні документи, реєстри обліку, внутрішні розрахунки та ін.
Технологічна	Державні стандарти, соціальні норми і нормативи та ін.	Технологічні показники виробничої діяльності
Інша	Інформація, отримана за допомогою мережі Internet, засобів масової інформації та ін.	Інформація, отримана в результаті спілкування з працівниками підприємства; інформація, зібрана службою внутрішнього контролю (аудиту) та ін.

Джерело: авторська розробка.

даних можна було отримати достовірну, якісну характеристику господарської діяльності підприємства [5].

Сьогодні менеджери підприємств усе частіше доводять висновку про те, що без використання бухгалтерської інформації, без щоденного знайомства з даними бухгалтерського обліку ефективно управління підприємством стає просто неможливим [6].

На думку М. С. Пушкаря, завданням сучасного етапу розвитку економіки є підвищення кваліфікації управлінського апарату та оволодіння знаннями бухгалтерського обліку. Досвід розвинутих країн свідчить про те, що обліку в бізнесі надається особлива увага. Дані бухгалтерського обліку використовується цілком свідомо для прийняття управлінських рішень.

З метою прийняття ефективних управлінських рішень бухгалтерський облік, як важлива інформаційна система, повинен забезпечувати якісне інформаційне забезпечення [7]. Відповідно, інформація бухгалтерського обліку, яка є фундаментальною платформою управління для забезпечення процесу прийняття ефективних управлінських рішень, повинна відповідати якісним характеристикам. На *рис. 1* представлена сукупність даних характеристик.

Згідно з вимогами Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів [11].

Доцільно зазначити, що економічний, фінансовий, стратегічний аналіз, управління та контроль ґрунтуються на даних бухгалтерської звітності. У відповідності до ст. 11 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» на основі даних бухгалтерського обліку підприємства зобов'язані складати фінан-

сову звітність, яка представлена формою 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», формою 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», формою 3 «Звіт про рух грошових коштів», формою 4 «Звіт про власний капітал» та Примітками до річної фінансової звітності.

З метою належного оцінювання керівниками, менеджерами та іншими зацікавленими особами фінансового стану, результатів діяльності, використання грошових коштів, капіталу підприємства показники, представлені у фінансовій звітності, у відповідності до вимог Н(П)СБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», повинні відображати доречну, дохідливу, зрозумілу та достовірну інформацію. Але існуючі форми фінансової звітності на сьогодні не створюють необхідної основи для задоволення інформаційних потреб зацікавлених осіб.

Аналіз наукової літератури дозволяє зробити висновки, що на сьогодні форми фінансової звітності мають недоліки, які негативно впливають на результати прийняття управлінських рішень.

У *табл. 2* узагальнено дискусійні питання, які присутні в бухгалтерському обліку та формах річної фінансової звітності.

Отже, у результаті проведення трансформаційних процесів відносно структурної побудови форм фінансової звітності з'явилася значна кількість недоліків, інформація стала більш завуальованою, що в сукупності здійснює негативний вплив на інформаційно-аналітичне забезпечення управлінської діяльності.

Ураховуючи той факт, що забезпечення сталого розвитку підприємства – основне завдання управління, існує необхідність вчасної та всебічної оцінки результатів роботи за рахунок здійснення якісного аналізу параметрів функціонування господарюючого суб'єкта. Об'єктивна діагностика вимагає визначення комплексу збалансованих індикаторів інформаційно-аналітичної системи управління, а пріоритетною інформаційною

Рис. 1. Якісні характеристики бухгалтерської інформації

Джерело: складено на основі [8; 9; 10].

Перелік недоліків бухгалтерського обліку та форм річної фінансової звітності

Автор(-и)	Характеристика недоліків
В. І. Довбуш	Чинний бухгалтерський баланс не повною мірою відповідає потребам контролю за дотриманням прийнятого у фінансовому менеджменті «золотого правила ліквідності», у відповідності до якого активи підприємства мають фінансуватися пасивами такої самої строковості. Це пов'язано з недостатньо чітким розмежуванням у балансах українських підприємств активів та зобов'язань
Р. К. Шурпенкова, І. І. Демко	Баланс не забезпечує необхідну інформацію для внутрішнього аудиту й аналізу
Н. Т. Кулікова	Обмежені межі бухгалтерського обліку (використовуються тільки показники, виражені в грошовому вимірнику, а інші вимірники не застосовуються).
	Надто узагальнена інформація бухгалтерського обліку
	Обмежений рівень інтеграції бухгалтерського обліку з іншими функціональними сферами
О. М. Столяренко	Умовність інформації бухгалтерського балансу. Моментні показники балансу надають інформацію лише про сальдо на рахунку, тоді як обороти на даних рахунках за певний період можуть суттєво перевищувати сальдо
	Бухгалтерська інформація відображається на рахунках бухгалтерського обліку за допомогою ряду кореспонденцій згідно з чинним законодавством, у результаті чого здійснюється відмежування форми від змісту
	Характерна фактична неможливість групування активів з конкретним видом капіталу
	Відсутня інформація про додану вартість
П. С. Смоленюк	Традиційна система звітності є складною з точки зору менеджерів
	Поділ бухгалтерського обліку на фінансову, управлінську й податкову підсистеми ускладнило формування звітної інформації
М. В. Корягін	Дані балансу характеризують більше виробничий потенціал, ніж ділову активність підприємства
А. В. Озеран	У фінансовій звітності відсутня прогнозна інформація, не висвітлені тенденції у зростанні (зниженні) прибутковості; не відображена інформація про управління ризиками
В. В. Резнікова, О. С. Орлова	Система бухгалтерського обліку значною мірою підпорядкована податковому законодавству і тому не забезпечує користувачів (як зовнішніх, так і внутрішніх) необхідною інформацією для прийняття ефективних управлінських рішень
І. В. Данилюк, Н. М. Зорій	У формі 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» II розділ «Сукупний дохід» побудовано таким чином, що неможливо відобразити окремо інші сукупні доходи, податок на прибуток з інших сукупних доходів, які можуть бути рекласифіковані в прибуток (збиток)
	У формі 4 «Звіт про власний капітал» порушена одна з якісних характеристик звітності – порівняльність показників, оскільки в даній формі відсутня інформація за минулі звітні періоди
А. В. Рабошук	У бухгалтерському обліку має місце шахрайство, а саме – фальсифікація фінансової звітності. Фальсифікація фінансової інформації здійснюється різноманітними способами: завищення вартості активів; заниження вартості зобов'язань; заниження витрат; завищення доходів; не-правильна класифікація балансових статей (з метою впливу на коефіцієнти ліквідності та інші фінансові показники); неналежне розкриття фінансової інформації (відсутність повної інформації у примітках до фінансової звітності або її викривлення)
М. В. Тимоць	Узагальнення в статті «Запаси» інформації про виробничі запаси, незавершене виробництво, готову продукцію, а також товари. Це є суттєвим недоліком, оскільки для потреб розрахунку показників ліквідності підприємства необхідна інформація в розрізі окремих елементів запасів
	Відображення загальною сумою грошових коштів без їх поділу на валюти
	Відсутність статті «Резерв сумнівних боргів»
О. О. Канцуров	Користувачі фінансової звітності позбавлені можливості перевірити правильність процедури і методології формування економічної інформації, яка подається у звітності

Джерело: складено на основі [12–23].

функцією системи управління є постійний цілеспрямований підбір на основі наявної інформації, відповідних показників [24].

Загалом, інформація, яка використовується під час проведення аналізу, є досить різноманітною та неоднорідною, а постійне збільшення її масивів, що спо-

стерігається у даний час, призводить до недостатності якісної та достовірної інформації. Тому лише комплексне використання інформації та правильне її поєднання в процесі економічного аналізу дозволяють всебічно та глибоко вивчити всі сторони господарської діяльності та виявити резерви економічного розвитку [8].

В умовах зміни управлінської парадигми, розвитку концепції стратегічного управління і трансформації вимог до його обліково-аналітичного забезпечення облікова інформація повинна стати необхідною основою для здійснення процесів довгострокового прогнозування, стратегічного планування, аналізу стратегічних показників та стратегічного контролю, тобто повинна виступати важливим засобом прийняття стратегічних управлінських рішень [25].

Доцільно наголосити, що на сучасному етапі розвитку бухгалтерського обліку (відповідно, бухгалтерської звітності) відбуваються кардинальні трансформаційні процеси, пов'язані з впровадженням і практичною реалізацією положень Міжнародних стандартів фінансової звітності. У вчених-обліковців не сформовано однозначної позиції відносно доцільності приведення бухгалтерського обліку (бухгалтерської звітності) у відповідності до вимог МСФЗ. Так, В. Б. Моссаковський [26] акцентує увагу на тому, що потрібно обережно підходити до впровадження законодавчих нововведень, проводити належну перевірку їх адаптованості до особливостей вітчизняної облікової практики. Деякі науковці наголошують на терміновому впровадженні в практичну діяльність положень МСФЗ. Тобто, питання є досить дискусійним і неоднозначним.

У відповідності до Концептуальної основи фінансової звітності, якісні характеристики корисної фінансової інформації визначаються типи інформації, що, найімовірніше, виявиться найбільш корисною для нинішніх та потенційних інвесторів, позикодавців та інших кредиторів для прийняття рішень про суб'єкт господарювання, що звітує, на основі інформації, представленій в його фінансовому звіті (фінансової інформації) [27]. Фінансова інформація повинна володіти передбачуваною та підтверджуваною цінністю, бути доречною, суттєвою, правдиво відображати факти господарського життя.

Поряд з якісними характеристиками домінуючу позицію повинні в обов'язковому порядку займати посилювальні якісні характеристики (зіставність, можливість перевірки, своєчасність, зрозумілість). Даний вид якісних характеристики слід якомога більше максимізувати. Однак посилювальні якісні характеристики, або кожна окремо, або усі разом, не можуть зробити інформацію корисною, якщо така інформація є недоречною або не подана правдиво. Застосування посилювальних якісних характеристик – це ітеративний процес, який не відбувається за наперед установленим порядком [27].

Ураховуючи означене, можна зробити висновок, що фінансова звітність, складена у відповідності до вимог МСФЗ, буде більш аналітичною, інформативною і сприятиме створенню фундаментальної платформи для здійснення аналізу результатів діяльності суб'єкта господарювання та прогнозування перспектив розвитку.

На думку фахівців з питань корпоративної звітності [28], значна кількість суб'єктів господарювання наблизилися до нової філософії оцінки результатів, сутність якої становить інтеграція головних нефінансових параметрів з фінансовими. Менеджери вважають за потрібне надавати необхідну інформацію по всіх параметрах та критеріях, які застосовуються для внутрішнього

користування. Ринок все менше цікавлять традиційні офіційні фінансові дані, а перевага надається інформації нефінансового характеру.

М. А. Проданчук пріоритетним завданням бухгалтерського обліку вважає надання інформації для реалізації управлінського процесу з метою досягнення визначених підприємством цілей як оперативного, так і стратегічного характеру, які зорієнтовані на максимізацію вартості підприємства та усунення асиметрії облікової інформації [2]. Ми поділяємо даний погляд, оскільки вважаємо, що одним із головних критеріїв оцінки діяльності підприємства у XXI ст. доцільно вважати вартість та цінність суб'єкта господарювання. Але фінансові показники сучасної фінансової звітності не створюють сприятливого підґрунтя для реалізації зазначеного завдання обліку.

Загалом для сучасного інформаційного забезпечення процесу управління характерною особливістю є існування певної ентропії. Вперше термін «ентропія» відносно інформації було запропоновано К. Шеноном у 1948 році.

Управління сталим розвитком підприємства ймовірно, якщо є надійні інформаційні одиниці виміру стійкості. Завдяки розвитку теорії інформації з'являється можливість як такі одиниці розглядати інформаційну ентропію системи і кількість інформації, що характеризує ступінь організованості цієї системи [29].

В економіці ентропія являє собою цілий комплекс шкідливих для бізнесу обставин і чинників. Рівень ентропії в економіці різних країн завжди нестабільний, адже чим вищий рівень ентропії, тим складніше вести успішний бізнес, оскільки держава втрачає свою інвестиційну привабливість. Ступінь ентропії в економіці держави можна ототожнювати з рівнем інвестиційної привабливості або з поточним бізнес-кліматом і тим, наскільки він стійкий та надійний [30].

З позиції бухгалтерського обліку ентропію доцільно використовувати як міру корисності та цінності інформації. Тобто ентропія означає, що навіть при ідеальному зовнішньому (формальному) порядку методології та організації облікового процесу система може функціонувати неефективно.

Чим вищий інформаційний рівень підприємства як виробничої системи, тим нижчий рівень ентропії, тим раціональніше суб'єкт господарювання витрачає ресурси. Пониження рівня ентропії означає залучення інформаційних ресурсів у сферу управління, що є економічно доцільним, порівняно з додатковим залученням у виробничих процес додаткових факторів виробництва [7]. З метою поглибленого розуміння ентропії в бухгалтерському обліку на *рис. 2* представлено її характеристику.

Доцільно враховувати, що ентропія облікової системи вимагає розробки спеціальних підходів для інтерпретації облікової інформації та оцінки ризиків, а також методів оптимізації рішень [31].

Отже, у результаті проведеного наукового дослідження можна справедливо констатувати, що інформаційне забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень потребує відповідного вдосконалення.

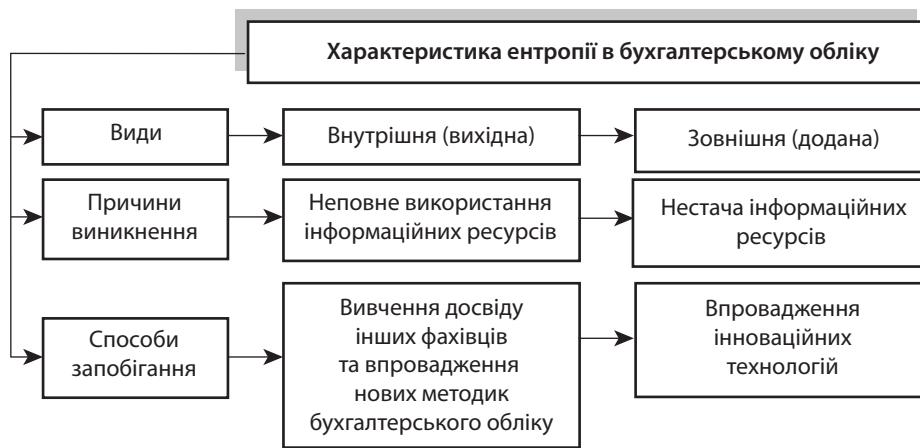

Рис. 2. Характеристика ентропії в бухгалтерському обліку

Джерело: складено на основі [7].

ВИСНОВКИ

Інформація – важливий ресурс для прийняття управлінських рішень. У сучасних кризових умовах господарювання недостатньо зібрати та узагальнити дані бухгалтерського обліку, а потім на їх основі здійснювати відповідні управлінські заходи. Діюча фінансова звітність не може достатньою мірою бути основою процесу управління. З метою прийняття ефективний управлінських рішень, підвищення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості підприємства потрібно чітко визначити складові інформаційної інфраструктури та встановити між ними взаємозв'язок. Відносно даних бухгалтерського обліку (у тому числі, фінансової звітності), то вони повинні бути репрезентативними, характеризуватися значимістю та створювати фундаментальну платформу для оцінки ризиків діяльності та управління. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Сутність інформаційного забезпечення управління [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.frontmanagement.org/fomants-1499-1.html>
2. **Проданчук М. А.** Формування завдань бухгалтерського обліку, орієнтованих на запити системи управління / М. А. Проданчук // Облік і фінанси (Accounting and Finance). – 2013. – № 2 (60). – С. 37–42.
3. **Проданчук М. А.** Теоретико-методологічні засади формування продукту бухгалтерського обліку / М. А. Проданчук // Облік і фінанси (Accounting and Finance). – 2015. – № 3 (69). – С. 41–48.
4. **Бутинець Ф. Ф.** Що дає господарю бухгалтерський облік? / Ф. Ф. Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2006. – № 2 (5). – С. 4–17.
5. **Бутинець Ф. Ф.** Теорія бухгалтерського обліку : [підручник для студентів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» вищих навчальних закладів] / Ф. Ф. Бутинець. – 3-є вид., доп. і перероб. – Житомир : ПП «Рута», 2003. – 444 с.
6. Бухгалтерский учет : учебник / И. И. Бочкарева [и др.] ; под ред. Я. В. Соколова. – М. : ТК Велби, Изд-во «Проспект», 2004. – 768 с.
7. **Пушкар М. С.** Філософія обліку / М. С. Пушкар. – Тернопіль : Карт-бланш, 2002. – 157 с.
8. **Стецюк Л. С.** Оцінка стану інформаційного забезпечення аналізу господарської діяльності підприємства / Л. С. Стецюк // Облік і фінанси (Accounting and Finance). – 2014. – № 3 (65). – С. 136–141.

9. **Безверхий К. В.** Методичні засади формування інтегрованої звітності підприємства / К. В. Безверхий // Облік і фінанси (Accounting and Finance). – 2014. – № 3 (65). – С. 8–14.

10. **Остап'юк Н. А.** Якісні характеристики бухгалтерської інформації: вплив інфляції / Н. А. Остап'юк // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – Житомир, 2011. – № 2 (56). – С. 160–163.

11. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

12. **Довбуш В. І.** Баланс підприємства: історія виникнення, розвитку та становлення / В. І. Довбуш // Незалежний аудитор. – 2013. – № 6 (IV). – С. 52–59.

13. **Шурпенкова Р.** Баланс як основне джерело інформації для прийняття управлінських рішень / Р. Шурпенкова, І. Демко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vlnau_econ_2013_20\(1\)_29.pdf](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vlnau_econ_2013_20(1)_29.pdf)

14. **Кулікова Н. Т.** Проблеми адекватності принципів та елементів методу бухгалтерського обліку умовам розвитку інформаційного суспільства / Н. Т. Кулікова // Облік і фінанси (Accounting and Finance). – № 2014. – № 2 (64). – С. 32–40.

15. **Столяренко О. М.** Інформаційна обмеженість бухгалтерської звітності як один із факторів неплатоспроможності підприємства / О. М. Столяренко // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – Житомир, 2011. – № 3 (57). – С. 166–169.

16. **Смоленюк П.** Звітність підприємств як інформаційний продукт / П. Смоленюк // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 10. – С. 35–39.

17. **Корягін М.** Аспекти коригування фінансової звітності в цілях оцінки вартості підприємства / М. Корягін [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://sophus.at.ua/publ/2013_11_21_22_kampodilsk/sekcija_4_2013_11_21_22/aspekti_koriguvannja_finansovoji_zvitnosti_v_ciljakh_ocinki_vartosti_pidpriemstva/38-1-0-760

18. **Озеран А. В.** Аналіз корисності інформації фінансової звітності для прийняття управлінських рішень / А. В. Озеран // Молодий вчений. – 2015. – № 2 (17). – С. 200–204.

19. **Резнікова В. В.** Перспективи гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні / В. В. Резнікова, О. С. Орлова // Адміністративне право і процес [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://aplaw.knu.ua/index.php/arkhiv-nomeriv/1-11-2015/item/435-perspektyvy-harmonizatsiyi-bukhgalterskoho-obliku-ta-finansovoyi-zvitnosti-v-ukrayini-reznikova-v-v-orlova-o-s>

20. **Данилюк І.** Фінансова звітність: аналіз вимог міжнародних стандартів та подальші напрями адаптації національ-

ної системи обліку до МСФЗ / І. Данилюк, Н. Зорій // Галицький економічний вісник. – Тернопіль : ТНТУ, 2014. – Т. 44, № 1. – С. 125–130.

21. Рабошук А. В. Проблеми забезпечення достовірності фінансової звітності / А. В. Рабошук // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. – 2012. – Вип. 9 (3). – С. 116–124 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2012_9\(3\)_17.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2012_9(3)_17.pdf)

22. Тимоць М. В. Вплив нових форм фінансової звітності на оцінку фінансового стану підприємств / М. В. Тимоць // Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. – 2014. – № 9. – С. 258–262.

23. Канцуров О. О. Інституціональний аналіз тенденцій розвитку бухгалтерського обліку / О. О. Канцуров // Облік і фінанси (Accounting and Finance). – 2014. – № 2 (64). – С. 19–23.

24. Костенко О. М. Індикатори інформаційно-аналітичної системи управління діяльністю підприємства / О. М. Костенко // Облік і фінанси (Accounting and Finance). – 2015. – № 4 (66). – С. 133–139.

25. Бруханський Р. Ф. Зміна управлінських парадигм як фактор розвитку бухгалтерського обліку: стратегічний аспект / Р. Ф. Бруханський // Облік і фінанси (Accounting and Finance). – 2014. – № 3 (65). – С. 15–20.

26. Моссаковський В. Б. Про необхідність перебудови бухгалтерського обліку / В. Б. Моссаковський // Облік і фінанси (Accounting and Finance). – 2015. – № 3 (69). – С. 34–40.

27. Концептуальна основа фінансової звітності IASB: стандарт: Концепція від 01.09.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_009/page2

28. Революция в корпоративной отчетности: Как разговаривать с рынком капитала на языке стоимости, а не прибыли / Экклз Роберт Дж., Герц Роберт Х., Киган Э. Мэри, Филлипс Дейвид М. Х. / Пер. с англ. Н. Барышиковой. – М. : Олимп-бизнес, 2002. – 400 с.

29. Лосев В. С. Информационные аспекты устойчивого развития промышленного предприятия / В. С. Лосев, С. А. Гусев // Вестник ТОГУ. – 2013. – № 2 (29). – С. 185–194.

30. Внутренний аудит и индикаторы злоупотреблений [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://bookz.ru/authors/boris-novak/biznes-v_148/page-3-biznes-v_148.html

31. Шапошников А. А. Энтропия учетной системы: понятие, описание, анализ / А. А. Шапошников, Я. И. Устинова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.misbfm.ru/article/entropiya-uchetnoy-sistemy-ponyatie-opisanie-analiz>

REFERENCES

Butynets, F. F. "Shcho daie hospodariu bukhhalterskyi oblik?" [What does the owner accounting?]. *Problemy teorii ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu*, no. 2 (5) (2006): 4-17.

Butynets, F. F. *Teoriia bukhhalterskoho obliku* [The theory of accounting]. Zhytomyr: Ruta, 2003.

Bochkareva, I. I. et al. *Bukhgalterskiy uchet* [Accounting]. Moscow: TK Velbi; Izd-vo «Prospekt», 2004.

Bezverkhyi, K. V. "Metodychni zasady formuvannya integrovanoi zvitnosti pidpriemstva" [Methodical bases of formation of integrated statements]. *Oblik i finansy (Accounting and Finance)*, no. 3 (65) (2014): 8-14.

Brukhanyskiy, R. F. "Zmina upravlinskykh paradyhm yak faktor rozvytku bukhhalterskoho obliku: stratehichnyi aspekt" [Changing paradigms of management as a factor in the development of accounting, strategic aspect]. *Oblik i finansy (Accounting and Finance)*, no. 3 (65) (2014): 15-20.

Dovbush, V. I. "Balans pidpriemstva: istoriia vynyknennia, rozvytku ta stanovlennia" [Balance sheet: the origins, development and formation]. *Nezaleznyi audytor*, no. 6 (IV) (2013): 52-59.

Danyliuk, I., and Zorii, N. "Finansova zvitnist: analiz vymoh mizhnarodnykh standartiv ta podalshi napriamy adaptatsii nationalnoi systemy obliku do MSFZ" [Financial Statements: Analysis of international standards and follow directions adaptation of the

national system of accounting to IFRS]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, vol. 44, no. 1 (2014): 125-130.

Ekkiz, R. Dzh. et al. *Revoliutsiya v korporativnoy otchetnosti: Kak razgovarivat s rynkom kapitala na yazyke stoimosti, a ne prybyli* [The revolution in corporate reporting: How to talk with the capital market in terms of value rather than profit]. Moscow: Olimp-biznes, 2002.

Kulikova, N. T. "Problemy adekvatnosti pryntsyypiv ta elementiv metodu bukhhalterskoho obliku umovam rozvytku informatsiinoho suspilstva" [Problems adequacy principles and elements method of accounting provisions of the Information Society]. *Oblik i finansy (Accounting and Finance)*, no. 2 (64) (2014): 32-40.

Koriahin, M. "Aspekty koryhuvannia finansovoi zvitnosti v tsiliakh otsinky vartosti pidpriemstva" [Aspects of the adjustment of financial statements for purposes of valuation of the company]. http://sophus.at.ua/publ/2013_11_21_22_kampodilsk/sekcija_4_2013_11_21_22/aspekti_koriguvannia_finsanovoi_zvitnosti_v_ciljakh_ocinki_vartosti_pidpriemstva/38-1-0-760

Kantsurov, O. O. "Instytutsionalnyi analiz tendentsii rozvytku bukhhalterskoho obliku" [Institutional analysis of trends in accounting]. *Oblik i finansy (Accounting and Finance)*, no. 2 (64) (2014): 19-23.

Kostenko, O. M. "Indykatory informatsiino-analitychnoi systemy upravlinnia diialnistiu pidpriemstva" [Indicators of information-analytical system of management of the company]. *Oblik i finansy (Accounting and Finance)*, no. 4 (66) (2015): 133-139.

"Kontseptualna osnova finansovoi zvitnosti IASB: standart: Kontseptsiia vid 01.09. 2010 r." [Financial reporting framework IASB: Standard: Concept of 01. 09. 2010]. http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_009/page2

[Legal Act of Ukraine] (1999). <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

Losev, V. S., and Gusev, S. A. "Informatsionnye aspekty ustoychivogo razvitiya promyshlennogo predpriyatiya" [Informational aspects of the sustainable development of industrial enterprise]. *Vestnik TOGU*, no. 2 (29) (2013): 185-194.

Mossakovskiy, V. B. "Pro neobkhidnist perebudovy bukhhalterskoho obliku" [On the need for restructuring accounting]. *Oblik i finansy (Accounting and Finance)*, no. 3 (69) (2015): 34-40.

Ostapiuk, N. A. "Yakisni kharakterystyky bukhhalterskoi informatsii: vplyv inflatsii" [Qualitative characteristics of accounting information: the impact of inflation]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu*, no. 2 (56) (2011): 160-163.

Ozeran, A. V. "Analiz korysnosti informatsii finansovoi zvitnosti dlia pryiniattia upravlinskykh rishen" [Analysis of the usefulness of financial reporting information for management decisions]. *Molodyi vchenyi*, no. 2 (17) (2015): 200-204.

Pushkar, M. S. *Filosofia obliku* [Philosophy accounting]. Ter-nopil: Kart-blansh, 2002.

Prodanchuk, M. A. "Teoretyko-metodolohichni zasady formuvannya produktu bukhhalterskoho obliku" [Theoretical and methodological principles of forming the product of accounting]. *Oblik i finansy (Accounting and Finance)*, no. 3 (69) (2015): 41-48.

Prodanchuk, M. A. "Formuvannya zavdan bukhhalterskoho obliku, oriientovanykh na zapyty systemy upravlinnia" [Formation of task accounting-oriented management requests]. *Oblik i finansy (Accounting and Finance)*, no. 2 (60) (2013): 37-42.

Rieznikova, V. V., and Orlova, O. S. "Perspektyvy harmonizatsii bukhhalterskoho obliku ta finansovoi zvitnosti v Ukraini" [Prospects for harmonization of accounting and financial reporting in Ukraine]. <http://applaw.knu.ua/index.php/arkhiv-nomeriv/1-11-2015/item/435-perspektyvy-harmonizatsiyi-bukhhalterskoho-obliku-ta-finsanovoyi-zvitnosti-v-ukrayini-rieznikova-v-v-orlova-o-s>

Raboshuk, A. V. "Problemy zabezpechennia dostovirnosti finansovoi zvitnosti" [The problems of the reliability of financial reporting]. [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2012_9\(3\)_17.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2012_9(3)_17.pdf)

Smoleniuk, P. "Zvitnist pidpriemstv yak informatsiinyi produkt" [Statements as an information product]. *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, no. 10 (2012): 35-39.

Stetsiuk, L. S. "Otsinka stanu informatsiinoho zabezpechennia analizu hospodarskoi diialnosti pidpriemstva" [Assessment information support business analysis company]. *Oblik i finansy (Accounting and Finance)*, no. 3 (65) (2014): 136-141.

Stoliarenko, O. M. "Informatsiina obmezhenist bukhhalter-skoï zvitnosti yak odyn iz faktoriv neplatospromozhnosti pidpriyemstva" [Information limited accounting as one of the factors in solvency]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu*, no. 3 (57) (2011): 166-169.

"Sutnist informatsiinoho zabezpechennia upravlinnia" [The essence of information security management]. <http://www.front-management.org/fomants-1499-1.html>

Shurpenkova, R., and Demko, I. "Balans yak osnovne dzhere-lo informatsii dia priyniattia upravlinskykh rishen" [Balance as the main source of information for decision-making]. [http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vlnau_econ_2013_20\(1\)_29.pdf](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vlnau_econ_2013_20(1)_29.pdf)

Shaposhnikov, A. A., and Ustinova, Ya. I. "Entropiya uchethoy sistemy: poniatie, opisanie, analiz" [Accounting system Entropy: definition, description, analysis]. <http://www.misbfm.ru/article/entropiya-uchethoy-sistemy-ponyatie-opisanie-analiz>

Tymots, M. V. "Vplyv novykh form finansovoi zvitnosti na ot-sinku finansovoho stanu pidpriyemstv" [The impact of new forms of financial statements to assess the financial condition of companies]. *Naukovo-informatsiyniy visnyk Ivano-Frankivskoho universytetu prava imeni Korolia Danyla Halytskoho*, no. 9 (2014): 258-262.

"Vnutrenniy audit i indykatory zloupotrebleniy" [Internal audit and indicators of abuse]. http://bookz.ru/authors/boris-novak/biznes-v_148/page-3-biznes-v_148.html

УДК 657

РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ІНВЕСТИЦІЙНУ НЕРУХОМІСТЬ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

© 2015 ДУБОВАЯ В. В.

УДК 657

Дубовая В. В. Розкриття інформації про інвестиційну нерухомість у фінансовій звітності за міжнародними стандартами

Метою статті є розробка структурованої форми розкриття інформації про інвестиційну нерухомість у фінансовій звітності за міжнародними стандартами. За результатами дослідження з'ясовано, що, на відміну від загальносвітових тенденцій надмірного розкриття інформації, фінансовій звітності підприємств України за МСФЗ притаманне недостатнє, а іноді й недостовірне, розкриття фінансової інформації, принаймні щодо інвестиційної нерухомості. Для структурованого розкриття інформації про інвестиційну нерухомість згідно з МСФЗ запропоновано упорядковане подання описової та фінансової інформації з використанням табличних форм узгодження балансової вартості інвестиційної нерухомості на початок і кінець звітного періоду за альтернативними моделями оцінки. Визначено перспективність подальших досліджень застосування міжнародного облікового підходу до оцінки інвестиційної нерухомості за справедливою вартістю з урахуванням найвигіднішого та найкращого її використання.

Ключові слова: МСФЗ, розкриття, інвестиційна нерухомість, примітки до фінансової звітності.

Табл.: 6. **Бібл.:** 16.

Дубовая Валентина Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту, Полтавський національний технічний університет ім. Ю. Кондратюка (пр. Першотравневий, 24, Полтава, 36011, Україна)

E-mail: dotsenkovalent@mail.ru

УДК 657

Дубовая В. В. Раскрытие информации об инвестиционном имуществе в финансовой отчетности по международным стандартам

Целью статьи является создание структурированной формы раскрытия информации об инвестиционном имуществе в финансовой отчетности по международным стандартам. В результате исследования выяснено, что, в отличие от общемировых тенденций избыточного раскрытия информации, финансовой отчетности предприятий Украины присуще недостаточное, а иногда и недостоверное, раскрытие финансовой информации, по крайней мере, об инвестиционном имуществе. Для структуризации раскрытия информации об инвестиционном имуществе по МСФО предложено упорядоченное представление описательной и финансовой информации с использованием табличных форм сверки балансовой стоимости инвестиционного имущества на начало и конец периода для альтернативных моделей оценки. Определена перспективность дальнейших исследований применения международного учетного подхода к оценке инвестиционного имущества по справедливой стоимости с учетом наилучшего и наиболее эффективного его использования.

Ключевые слова: МСФО, раскрытие информации, инвестиционное имущество, примечания к финансовой отчетности.

Табл.: 6. **Библ.:** 16.

Дубовая Валентина Владимировна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры учета и аудита, Полтавский национальный технический университет им. Ю. Кондратюка (пр. Первомайский, 24, Полтава, 36011, Украина)

E-mail: dotsenkovalent@mail.ru

UDC 657

Dubovaia V. V. Disclosure of Investment Property in the Financial Statements in Accordance with International Standards

The article is aimed at elaboration of a structured template for disclosure of investment property in the financial statements in accordance with international standards. Results of a study show that, in contrast to global trends of excessive disclosure, financial statements of Ukrainian enterprises are incidental to insufficient and sometimes unreliable financial disclosure, at least when considering investment property. To provide structuring in the disclosure of investment property according to IFRS, an organized view over the descriptive and financial information has been proposed, making use of table forms for reconciliation of the balance value of investment property at the beginning and in the end of the period chosen for alternative assessment models. The prospect of further research on application of international accounting approach to assessment of investment property at fair value has been determined, considering the best and most effective use of this approach.

Key words: IFRS, disclosure, investment property, notes to the financial statements.

Tabl.: 6. **Bibl.:** 16.

Dubovaia Valentina V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Auditing, Poltava National Technical University named after Yu. Kondratyuk (pr. Pershotravnevyy, 24, Poltava, 36011, Ukraine)

E-mail: dotsenkovalent@mail.ru